

УДК 336.1:336.2

ВПЛИВ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ

Завтура Катерина Олександрівна,

здобувач вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: досліджено сутність бюджетної політики та її значення для економічного розвитку держави. Визначено, що бюджетна політика є одним із ефективних інструментів впливу держави на економічні процеси. Проаналізовано вплив бюджетної політики на економічний розвиток України в умовах невизначеності та протистояння геополітичним викликам. Зроблено висновок, що в сучасних умовах необхідно переглянути роль та підвищити ефективність бюджетної політики.

Ключові слова: бюджет, економічний розвиток, бюджетна політика, стратегія.

У сучасних економічних системах бюджет та механізм його формування відіграють особливу роль. Завдяки формуванню державного та місцевих бюджетів здійснюється збір фінансових ресурсів для подальшого фінансування державних витрат. Крім того, через бюджети регулюються найважливіші макроекономічні показники, включаючи вирівнювання темпів та структури економічного розвитку регіонів. Бюджет являє собою економічну категорію, що проявляється через систему бюджетних відносин – специфічних економічних зв'язків у сфері формування, розподілу та витрачання колективних фінансових ресурсів держави або громади [1].

Бюджетна політика є значущим інструментом для структурного перетворення ключових напрямів та сфер діяльності суспільства, підвищення конкурентоспроможності галузей економіки і покращення життєвих стандартів населення. Важливість ефективності бюджетної політики особливо актуалізується у період трансформації економіки, коли визначаються оптимальні механізми для досягнення економічного розвитку країни.

Бюджетна політика є важливим інструментом впливу на економічний розвиток держави. Вона визначає спосіб збору та розподілу фінансових ресурсів для забезпечення різних секторів економіки та соціальних потреб суспільства. Вплив бюджетної політики на економічний розвиток держави полягає у наступних аспектах:

1. Стимулювання економічного зростання. Завдяки інвестуванню в ключові галузі та інфраструктуру бюджетна політика формує сприятливі умови для економічного зростання та підвищення продуктивності.

2. Розвиток людського капіталу. Інвестиції у освіту, охорону здоров'я та соціальний захист через бюджетні програми сприяють підвищенню якості людського капіталу, що своєю чергою стимулює економічний розвиток.

3. Зниження фінансової нерівності. Ефективна бюджетна політика може направляти ресурси на соціальні програми та заходи, спрямовані на зменшення соціально-економічних нерівностей та підтримку вразливих груп населення.

4. Стабілізація економіки. Завдяки ефективному управлінню фінансовими ресурсами бюджетна політика сприяє стабілізації економіки та запобіганню фінансових криз.

5. Стимулювання інвестицій та підприємництва. Завдяки наданню фінансових пільг та стимулів для підприємців бюджетна політика сприяє розвитку підприємництва та створенню нових робочих місць [2, 3].

Вплив бюджетної політики на економічний розвиток держави в період воєнного стану в Україні виявляється через наступні аспекти:

- фінансування оборони та безпеки. Умови війни змушують державу збільшувати оборонний бюджет для забезпечення національної безпеки. Це призводить до перерозподілу фінансових ресурсів з інших сфер, що впливає на соціальні програми та інвестиції у розвиток [4];

- стимулювання розвитку військово-промислового комплексу. Логічним є те, що війна сприяє зростанню попиту на військову техніку та обладнання, що стимулює розвиток військово-промислового комплексу та пов'язаних галузей;

- міжнародна допомога та кредити;

- вплив на інвестиційний клімат. Нестабільна політична та економічна ситуація під час війни спричиняє зниження інвестицій, що ускладнює економічний розвиток [5, 6];

- соціальні програми та підтримка вразливих груп населення. Уряд вдається до великих витрат на соціальні програми та підтримку вразливих груп населення, щоб зменшити негативний соціальний вплив війни на населення [3].

Отже, у сучасних умовах необхідно переглянути роль та підвищити ефективність бюджетної політики. Ключовим аспектом реалізації ефективної бюджетної політики є визначення її основних напрямів, враховуючи національні пріоритети стратегії економічного та соціального розвитку країни, основи грошово-кредитної політики та зовнішньоекономічної діяльності. Такі заходи формують умови для виконання державними органами своїх функцій, забезпечать фінансову стабільність в країні та сприятимуть економічному зростанню. Посилення ефективності вітчизняної бюджетної політики з урахуванням світового досвіду сприятиме ефективним інституційним трансформаціям у суспільному розвитку.

Список використаних джерел:

1. Ливдар М.В. Вплив бюджетної політики на соціально-економічний розвиток регіону. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/2_ukr/100.pdf (дата звернення: 20.02.2024).

2. Кравець В. І. Бюджетна політика соціально-економічного розвитку країни. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/16_2018/10.pdf (дата звернення: 20.02.2024).

3. Тимошенко М. В. Бюджетна політика України в умовах невизначеності та протидії геополітичним викликам. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/796/724> (дата звернення: 29.02.2024).

4. Полторац А. С., Гнатенко Є. П. Аналіз податкових надходжень у структурі доходів зведеного бюджету України. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Економічні науки*. 2015. № 2(5). С. 130–134.

5. Полторац А. С. Бюджетна безпека України: динаміка рівня в умовах глобалізаційних змін. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*, 2019. № 3. С. 28–35. DOI: 10.31521/2313-092X/2019-3(103)-4.

6. Sirenko N., Atamanyuk I., Volosyuk Yu., Poltorak A., Melnyk O., Fenenko P. Paradigm changes that strengthen the financial security of the state through FINTECH development. *11th International IEEE Conference Dependable Systems, Services and Technologies, DESSERT2020*. 2020. 14-18 May, 2020, Kyiv, Ukraine. DOI: 10.1109/DESSERT50317.2020.9125026.

Annotation: *The essence of budgetary policy and its significance for the economic development of the state has been explored. It has been determined that budgetary policy is one of the effective tools of state influence on economic processes. The impact of budgetary policy on the economic development of Ukraine in the face of uncertainty and geopolitical challenges has been analyzed. The conclusion has been drawn that, in modern conditions, it is necessary to reconsider the role and enhance the effectiveness of budgetary policy.*

Keywords: *budget, economic development, budgetary policy, strategy.*

Науковий керівник: Полторац А. С.,
д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри
менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет

УДК 338.48:640.43

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНФРАСТРУКТУРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Шаркова Валерія Юріївна,

здобувач вищої освіти спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *проаналізовано основні принципи та підходи до створення та управління інфраструктурою готельно-ресторанних об'єктів, розкрито важливість ефективної інфраструктури для успішного функціонування бізнесу*